

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 9/2013 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2014—2017

Statsrådets redogörelse till riksdagen om komplettering av statsrådets redogörelse 27.3.2013 om ramar för statsfinanserna 2014—2017 (SRR 3/2013 rd)

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 april 2013 statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2014—2017 (SRR 3/2013 rd) och en komplettering av den (SRR 4/2013 rd) till finansutskottet för beredning och beredde samtidigt de övriga fackutskotten möjlighet att lämna utlåtande om ärendet till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Kati Jussila och konsultativ tjänsteman Annika Klimenko, finansministeriet
- överdirektör Riitta Kaivosoja, överdirektör Anita Lehikoinen, överdirektör Eeva-Riitta Pirhonen, direktör Kirsi Kangaspunta och direktör Matti Väisänen, undervisnings- och kulturministeriet
- ekonomidirektör Mika Niemelä, arbets- och näringsministeriet
- generaldirektör Aulis Pitkälä, Utbildningsstyrelsen
- generaldirektör Heikki Mannila, Finlands Akademi

- direktör Minna Sirnö, Centret för konstfrämjande
- divisionschef Timo Jalonen, Åbo stad
- bildningsdirektör Sampo Suihko, Esbo stad
- samkommundirektör Jarmo Paloniemi, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä
- direktör Anneli Kangasvieri och utvecklingschef Marja Lahtinen, Finlands Kommunförbund
- utvecklingschef Nina Lahtinen, Undervisningssektorns Fackorganisation rf
- ordförande Riikka Lindroos, Finlands rektorer
- rektor Thomas Wilhelmsson, Finlands Universitet UNIFI rf.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Rådet för Yrkeshögskolornas Rektorer ARENE
- Kemi-Torniolaakson koulutuskuntayhtymä
- Raahen koulutuskuntayhtymä
- Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
- Förbundet för studerandekårer vid yrkeshögskolorna i Finland rf
- Finlands studentkårers förbund FSF rf
- Förbundet för Gymnasisterna i Finland

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringens mål att balansera statsekonomi och åstadkomma en klar minskning i statsskuldens andel av totalproduktionen före valperiodens utgång innebär kännbara sparåtgärder inom samtliga förvaltningsområden. De ekonomiska strukturerna reformeras för att stärka förutsättningarna för en bättre tillväxt än prognoserna anger. Genom det aktuella rambeslutet för 2014—2017 genomförs ytterligare anpassningsåtgärder om 600 miljoner euro på 2015 års nivå. Till följd av beslutet minskar den finansiella ramen för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde från 5,989 till 5,951 miljarder euro (år 2017) under ramperioden. Den utomstående finansieringen till undervisnings- och kulturväsendet uppskattas till 569 miljoner euro 2014 och 579 miljoner euro 2017. De största inbesparingarna hänförs till kommunernas statsandelar. Frysningen av indexhöjningarna ger för 2014 en effekt på cirka 54 miljoner euro för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Utskottet understryker återigen att staten under ekonomiskt kärva tider måste satsa på forskning, utbildning, bildning och kompetens. Det är också under svåra tider nödvändigt att se till utbildningens kvalitet. Högkvalitativ utbildning genererar arbetskraft som samhället behöver, medan utbildning och tillhörande stödtjänster förebygger problem och utanförskap. Högklassig forskning är en grundläggande förutsättning för framgång såväl nationellt som internationellt.

Med tanke på situationen för statsfinanserna är det positivt att det inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde likväl satsas på många viktiga element. De extra satsningarna på att till exempel säkra de ungas tillgång till utbildning och genomföra ungdomsgarantin är enligt utskottet viktiga. Det är likaså positivt

att kompetensprogrammet för unga vuxna fortsätter och att läroavtalsutbildningen för unga kompletteras med en förhandsperiod som ska sänka tröskeln för såväl arbetsgivare som de studerande att ingå läroavtal.

Utvecklingen av nätverket av utbildningsanordnare och läroanstalter fortsätter i fråga om såväl yrkesutbildning och gymnasieutbildning som högskoleutbildning. De närmaste årens utsikter för gymnasieutbildningen inger farhågor, särskilt då statsandelens pris per enhet för gymnasier redan är så lågt att tillgången till och kvaliteten på gymnasieutbildning kan äventyras. Utskottet hänvisar till sitt tidigare ställningstagande enligt vilket det ska vara möjligt att bo hemma när man går i gymnasiet. Det bör noteras att det i regeringsprogrammet sägs att gymnasiernas finansieringsbas kommer att läggas om så att den tryggar kvaliteten på gymnasieutbildningen och den regionala tillgängligheten även med hjälp av distansstudier när åldersklasserna minskar. Likaså viktig är regeringsprogrammets passus om att grunderna för gymnasiefinansieringen ska innefatta resultatbaserad finansiering som premierar för kvaliteten på utbildningen och förbättring av kvaliteten, t.ex. för att individuella studieresultat har förbättrats och antalet som avbryter sina studier är lågt.

Utbudet av yrkesutbildning anpassas enligt tidigare beslut. Det är mycket viktigt att minskningen av antalet utbildningsplatser inom yrkesutbildningen inte blir så stor som undervisnings- och kulturministeriet planerade förra hösten.

Det har under lång tid planerats och beretts en förbättring av elev- och studerandevården. Det är viktigt att elev- och studerandevården förbättras nu. Regeringen har för avsikt att lägga fram en proposition i frågan ännu i vår. På grund av nedskärningarna i kommunernas statsandelar ser utskottet dock med oro på kommunernas möjligheter att genomföra reformen.

Den gymnasieförberedande utbildningen för invandrare och personer med främmande modersmål är en välkommen öppning. Vi måste dock även i fortsättningen bygga ut invandrarernas utbildningsmöjligheter för att stödja integrationen och möjligheterna att få jobb.

Regeringen är på rätt spår i det att den grundläggande utbildningen prioriteras också i framtiden. Det är bra att till exempel den så kallade POP-finansieringen för mindre undervisningsgrupper bibehålls. Enligt redogörelsen ska läroplanerna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt de allmänna målen för gymnasieutbildning, timfördelningen och grunderna för läroplanerna reformeras. Utskottet fäster uppmärksamhet vid att det i samband med förordningen om timfördelningen i den grundläggande utbildningen (28.6.2012) antecknades ett uttalande i statsrådets protokoll. Enligt uttalandet beslutar statsrådet i samband med rambeslutet 2013 att utöka den grundläggande utbildningens minimitimantal med tre årsveckotimmar. Enligt promemorian till förordningen om timfördelningen kan de som anordnar undervisningen också beviljas separat finansiering för ett mångsidigare språkprogram. Enligt uppgift innehåller rambeslutet dock inte de resurser som i samband med utfärdandet av förordningen om timfördelningen utlovades för den grundläggande utbildningen.

Utskottet välkomnar också de planerade ändringarna i lagen om grundläggande utbildning i fråga om delaktighet, arbetsfred och etablering av elevkårsverksamhet. Det är däremot beklagligt att dessa reformer inte får mer resurser, trots att de medför extra kostnader bland annat genom fortbildning av lärare och ersättning för handledning till elevkårerna.

Studiestödssystemet reformeras så att det stöder möjligheterna att studera på heltid och bli snabbare färdig. I överensstämmelse med regeringsprogrammet ska studiestödet indexbindas från och med den 1 augusti 2014. Systemet för studielånsavdrag ersätts med studielånskompensationen, vilket tryggar återbetalningen av lånet och effektivt sporrar de studerande att avlägga examen. Ett missförhållande som utskottet i åt-

skilliga sammanhang har fäst uppmärksamhet vid är att studiestödet till studenter på andra stadiet som bor självständigt påverkas av föräldrarnas inkomster. Det är därför välkommet att inkomstgränsen för föräldrar till 18—19-åriga studenter på andra stadiet som bor självständigt höjs med 30 procent enligt rambeslutet.

Det s.k. fribeloppet i studiestödslagen bör enligt utskottet slopas eller åtminstone höjas avsevärt.

Lagstiftningen om småbarnsfostran ska reformeras. Det är beklagligt att man i ramarna inte inkluderat de resurser som reformarbetet kräver och som enligt undervisnings- och kulturministeriets uppskattning uppgår till 35 miljoner euro årligen.

I fråga om nya skolbyggnader och problemet med s.k. mögelskolor hänvisar utskottet till sitt utlåtande till finansutskottet hösten 2012 om statsbudgeten för det innevarande året och till kulturutskottets utlåtande till revisionsutskottet om utredningen om fukt- och mögelproblem i byggnader (KuUU 14/2012 rd — TRO 1/2011 rd). Det är illa att man genom det här rambeslutet inte minskar det enorma saneringsbehovet, som till stor del beror på fukt- och mögelskador eller byggfel i skolorna och daghemmen.

Högskoleundervisning och forskning

Forskning. Finlands Akademis fullmakt sänktes 2012 med knappt 12 procent. Utskottet välkomnar rambeslutets ökning av Finlands Akademis bevilningsfullmakt med 10 miljoner euro per år från och med 2014. Ökningen hänför sig till ett forsknings-, utvecklings- och innovationsprogram som också ska beakta IKT2015-programmet. Samtidigt görs ett avdrag av engångsnatur på 17 miljoner euro, så sammantaget sjunker bevilningsfullmakten för 2014. Det påverkar givetvis forskningsanslagen också för de påföljande åren. När man ser på de nedskärningar i sektorforskningen som görs inom de olika förvaltningsområdena är det sammantagna intrycket oroväckande. De minskande forskningsanslagen har också direkta följder för universiteten. Det finns till exempel risk för att finansieringen

genom specialstatsandel påverkar läkarutbildningen och den kliniska forskningen negativt.

Utskottet understryker att forskningen är viktig för vårt lands framtid. Det är viktigt att finansutskottet ser över forskningsfinansieringen i dess helhet och tar hänsyn till hur de sammantagna åtgärderna inom olika förvaltningsområden påverkar forskningen i Finland. Å andra sidan kan ökningen av de anslag som kan sökas av en bredare grupp och som de sökande konkurrerar om leda till höjd kvalitet. Utskottet instämmer med det vetenskapliga samfundets oro för att forskningen inte utgör en prioritet, trots att man klart och tydligt kan slå fast att det är till nytta för Finland att säkerställa såväl en högklassig grundforskning som tillämpad forskning.

Det pågår en reformering av statens så kallade sektorforskning. Det är dock skäl att tänka på att behovet av forskning i sig inte minskar bara för att de statliga forskningsinrättningarna omorganiseras.

Anslagen till universiteten. De inbesparingar i anslagen till universiteten som aviserades i regeringsprogrammet har genomförts med tonvikten på början av regeringsperioden, men för 2014 återstår ännu ett spararbete på 20 miljoner euro. Det är dock ytterst viktigt att det så kallade universitetsindexet tillämpas fullt ut nästa år. Dess effekt är 41,4 miljoner euro.

Kulturutskottet gav den 13 mars 2013 undervisningsministeriet ett utlåtande om den nya universitetslagens verkningar (KuUU 4/2013 rd — MINU 1/2013 rd). I utlåtandet framhålls att utskottet senast 2016 absolut måste få en utredning om hur ändringarna i universitetens finansieringsnivå och finansieringssystem påverkar universitetens verksamhet. Universiteten måste driva en resultatrik verksamhet för att utbildning, forskning och innovationer ska resultera i högklassig vetenskap och forskning, ekonomisk tillväxt och välstånd.

Yrkeshögskolorna. Enligt rambeslutet ska lagstiftningen om yrkeshögskolor ändras fr.o.m. den 1 januari 2014 för att påskynda den strukturella reformen av yrkeshögskolorna samt för-

bättrandet av verksamhetens kvalitet och genomslagskraft. Kulturutskottet behandlar som bäst en proposition i ärendet (RP 9/2013 rd), och ett betänkande är att vänta inom kort.

Enligt redogörelsen kommer man i samband med tidsplanen för totalreformen av statsandelsystemet att avgöra hur man ska genomföra överföringen av yrkeshögskolornas finansiering från kommunerna till staten samt förändringen av den juridiska statusen. Staten bereder sig på att göra finansiella investeringar i yrkeshögskolorna år 2015 till stöd för reformen.

Utskottet menar att verkställandet av yrkeshögskolereformen försvåras av att undervisnings- och kulturväsendets statsandelsindex kommer att frysas för 2014.

Finansieringen av kulturpolitiken

För att hållbarhetsunderskottet inom den offentliga ekonomin och utvecklingen av statens skuldsättning ska hållas under kontroll fortsätter enligt redogörelsen inbesparingarna i statsandelarna och statsunderstöden för teatrar, orkestrar och museer också efter 2015 genom att den temporära sparlagen ändras till permanent lag. Under ramperioden kommer trycket på att skära ned den offentliga finansieringen av konsten att öka även i kommunerna. Utskottet ser med oro på den minskande offentliga finansieringen av bibliotek, konst och annan kultur. Det försvagar medborgarnas möjligheter att i olika delar av landet utnyttja tjänster som är viktiga för den personliga välfärden.

I fråga om utgifterna utanför ramen hör fördelningen av vinstmedel från tippning och penninglotterier till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Intäkterna från tippningsvinstmedel uppskattas öka med 1 procent under varje ramår. Sparbehovet inom kulturen beror framför allt på att Statens konstmuseum, som hittills finansierats med budgetmedel, i överensstämmelse med regeringsprogrammet blir Nationalgalleriet vid ingången av 2014 och i fortsättningen kommer att finansieras med tippningsvinstmedel. Det är välkommet att de verkningar som denna överföring har för de övriga

förmånstagarna av tippningsvinstmedel inom konst- och kulturfältet mjukas upp genom en tidsbegränsad upplösning av Veikkaus Ab:s fond för ofördelade vinstmedel.

Likaså positiv är rambeslutets formulering om att statsrådet under våren 2013 på framställning av undervisnings- och kulturministeriet fattar ett principbeslut om en förvaltningsövergripande utveckling av den kreativa ekonomin. Frågan måste beredas vidare genast efter att rambeslutet fattats, så att en ekonomisk tillväxt baserad på kreativ kompetens kan främjas också genom statliga åtgärder. Utskottet fäster vidare uppmärksamhet vid att tidsfristen för den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta arbetsgruppen för social trygghet inom de skapande branscherna löper ut i slutet av april. Det finns ännu inga uppgifter om hur väl arbetsgruppens slutrapport svarar på bristerna i konstnärernas och andra självanställdas sociala trygghet. Frågorna om utvecklingen av konstnärernas pensions- och socialskydd måste avgöras så snart som möjligt när arbetsgruppen slutfört sitt uppdrag.

I enlighet med regeringsprogrammet riktas inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde anslag till sysselsättnings- och företagarpolitiska insatser som främjar sysselsättning och tillväxt, i synnerhet åtgärder som förbättrar sysselsättningen av långtidsarbetslösa och unga. Utskottet menar att man i integrationsinsatserna och åtgärderna för ökad sysselsättning och tillväxt ska ta hänsyn också till konstnärernas och de självanställdas behov.

Övrigt

Utbildningsstyrelsens omkostnader. I och med att ett nytt antagningssystem införs måste anslagen till Utbildningsstyrelsen dimensioneras därefter. I övergångsfasen, då såväl det gamla som det nya systemet används, behövs ansevärliga tilläggsresurser. På finansutskottets förslag godkände riksdagen i samband med godkännandet av budgeten för 2013 ett uttalande där riksdagen kräver att regeringen i sitt rambeslut avsätter adekvata ekonomiska resurser för utveckling och upprätthållande av webbtjänsten för lärande, som Utbildningsstyrelsen ansvarar för. Tjänsten är ett viktigt element i genomförandet av utbildningsgarantin för unga. Enligt uppgift till utskottet har statsrådet i sitt rambeslut inte beaktat riksdagens utlåtande.

Under ramperioden får Utbildningsstyrelsen dessutom nya uppgifter i och med att lagstiftningen om småbarnsfostran ses över. För att säkerställa att reformen lyckas måste Utbildningsstyrelsen få behövlig personal och tillräckliga anslag. Utskottet hänvisar också till sitt utlåtande om propositionen om en överföring av förvaltningen och styrningen av barndagvården (KuUU 13/2012 rd — RP 159/2012 rd).

Ställningstagande

Kulturutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

KuUU 9/2013 rd — SRR 3/2013 rd, SRR 4/2013 rd

Helsingfors den 26 april 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Inkeri Kerola /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Ritva Elomaa /saf
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Leena Harkimo /saml
Mikael Jungner /sd (delvis)
Pauli Kiuru /saml

Kimmo Kivelä /saf (delvis)
Sanna Lauslahti /saml
Mika Niikko /saf (delvis)
Mikaela Nylander /sv
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent (delvis)
Simo Rundgren /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

De statsfinansiella ramarna för 2014—2017 hjälper inte den offentliga sektorn att klara av sina åtaganden och går inte heller alltid i linje med regeringsprogrammet. Regeringsprogrammet betonar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft, men ramarna stöder inte dessa mål när det gäller utbildningen. Finlands trumfkort är hög kompetens och yrkesskicklighet. Trots det innefattar rambeslutet nedskärningar som försvagar förutsättningarna för en högklassig undervisning och forskning.

Högklassig undervisning och forskning

Syftet med statsandelarna är att säkra samhällets basservice, däribland undervisningen. De rekordstora nedskärningarna av statsandelarna drar dock undan mattan för kommunerna och basservicen. Nedskärningarna försvagar bland annat möjligheterna att driva ett väl täckande nätverk av skolor och att anställa tillräckligt med undervisningspersonal. Det stöder inte regeringsprogrammets mål att göra finländarna till världens kunnigaste folk fram till 2020. En högklassig undervisning förutsätter ökade satsningar på studiehandledning och mindre gruppstorlekar.

Ramarna gör det inte lättare för universiteten, för de nedskärningar som gjordes 2012 och 2013 kommer inte att kompenseras. Universitetens förutsättningar för en högklassig undervisning och forskning förbättras inte, och inte heller möjligheterna att anställa tillräckligt med personal. En del universitet måste använda strategisk finansiering från undervisnings- och kulturministeriet till löner och hyror. Också reduceringen av Finlands Akademis bevilningsfullmakt inskränker på forskningen på högsta nivå. Det krävs satsningar på grundforskning för att skapa en gynnsam miljö för innovationer. För att säkra en högklassig forskning och undervisning måste resurserna till universiteten utökas.

Nätverket av skolor och skolbyggnadernas skick

Nedskärningarna av statsandelarna gör det svårare att upprätthålla ett täckande nätverk av skolor. Målet att hålla hela Finland bebott stöds inte av att studieplatserna på yrkesskolor och yrkeshögskolor minskar och koncentreras till tillväxtcentra. Tvärtom bidrar det till ökad befolkningkoncentration i regioner där det sedan tidigare råder brist på bostäder till rimliga kostnader och där det är svårt att ordna tillräcklig service. Regeringen måste anslå tillräckliga resurser så att ett heltäckande nätverk av skolor kan upprätthållas. Likaså måste finansieringen av yrkeshögskolorna säkras. Man måste kunna studera överallt i Finland, och regionalt viktiga utbildningsområden måste tryggas. Yrkesskolornas och yrkeshögskolornas betydelse för regionens företag måste beaktas. Vidare måste förutsättningarna för studierna vara goda. Ingen ska behöva utsätta sig för hälsorisker på grund av mögelskador när de studerar eller arbetar. Regeringen måste anslå ökade resurser till underhållet av skolbyggnader.

Ungdomsgarantin i farozonen

Regeringens aviserade ungdomsgaranti är i farozonen. De anvisade resurserna räcker inte för att genomföra garantin, med tanke på den ökande ungdomsarbetslösheten och det stora antalet unga utan studieplats. Ungdomsgarantin hotas inte bara av knappa resurser utan även av att antalet studieplatser minskar. Tanken med ungdomsgarantin var att främja sysselsättningen och förebygga utslagning. Att skapa nya jobb är avgörande med tanke på sysselsättningen; det är ett faktum som dock har fått tämligen lite uppmärksamhet. Systemet med läroavtalsutbildning måste utvecklas och få extra resurser. När det gäller att förebygga utslagning tar ungdomsgarantin inte hänsyn till dem som löper störst risk, nämligen

gen de som har avbrutit den grundläggande utbildningen. Tillräckliga resurser måste anslås för förebyggande ungdomsarbete, elevvård och andra former för tidigt ingripande. Det är det bästa sättet att minska marginaliseringen bland barn och unga.

De studerandes ekonomiska situation

Det är välkommet att studiestödet äntligen, efter lång väntan, indexbinds. Att det kommer att krävas minst 20 studieveckor per år för att beviljas studiestöd försämrar dock de studerandes möjligheter att bli klara snabbt.

Situationen inom de skapande branscherna

I Finland är det endast en liten grupp inom de skapande branscherna som lyckas livnära sig på arbete inom finländsk konst eller kultur. Vi menar att rambeslutet inte i tillräckligt hög grad främjar sysselsättningen inom de skapande branscherna eller förbättrar situationen för dem som arbetar med konst och kultur.

Motion och idrott

Motion har entydigt klara positiva effekter på individens hälsa. Motion kan stärka människans fysiska, psykiska och sociala kapaciteter. De positiva effekterna på nationalekonomin tar sig uttryck i bland annat sänkta hälso- och sjukvårdskostnader och, som en följd av förbättrad arbetshälsa, i ökad produktivitet. Motionens roll i individens liv bestäms i stor utsträckning av möjligheterna att utöva motion samt av uppfostran och de attityder till motion som formats i unga år. Beslutet om ramarna för statsfinanserna tillåter inte att motionen i Finland stärks på ett effektivt och helgjutet sätt.

Avvikande mening

Vi föreslår följaktligen

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 april 2013

Ritva Elomaa /saf
Kimmo Kivelä /saf
Mika Niikko /saf

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Välfärdsstaten har alltid vilat på en grund av gedigen bildning och utbildning. Statsminister Kattainens regering fortsätter genom sina beslut att rasera denna grund. De nedskärningar som gjorts under den här regeringsperioden och beslut som nu fattats i budgetmanglingen undergräver regeringens eget mål om att vi ska vara världens kunnigaste folk senast 2020. Tidigare har Finland i ekonomiskt bistra tider alltid satsat på kompetens och utbildning i syfte att skapa ny välfärd. Den nuvarande regeringen kör dock målmedvetet ner vårt välfungerande utbildningssystem.

De största nedskärningar inom bildningssektorn som nu görs genom rambeslutet hänför sig till undervisnings- och kulturministeriets statsandelsindex, som kommer att frysas för år 2014. Dessutom utsätts kommunerna för enorma nedskärningar som oundvikligen kommer att påverka också utbildningssektorn. Centern kan inte acceptera dessa nedskärningar.

Vi centerpartister är oroliga för forskningsfinansieringen, eftersom den har en viktig roll för landets framtid och invånarnas välfärd. Regeringens rambeslut från förra året och vårens nya beslut försvagar finansieringen av forskning och utveckling. Finland behöver kunskap, kompetens och innovationer för att stärka konkurrenskraften. Regeringens sparåtgärder kommer tyvärr att ge återverkningar på Finlands konkurrenskraft och senare på internationella jämförelser av konkurrenskraften. De ständiga nedskärningarna måste ersättas av incitament för att hitta nya vägar. Vi måste stödja högklassig och nyckapande forskning.

Centern menar att samhällsgarantin för unga är en god idé och ett viktigt projekt. Genomförandet haltar dock betänkligt och regeringens åtgärder hotar att rasera projektet fullständigt. Det är oansvarigt av regeringen att tala om världens kunnigaste folk, utveckling av utbildningen och samhällsgaranti för unga, när nedskärningarna

inom utbildningen samtidigt driver ut de unga i en ond cirkel av utslagning och gör vardagen i skolorna allt tyngre.

De extra miljoner som genom ramförhandlingarna beviljas läroavtalsutbildningen utgör endast en liten ökning. I årets budget framtogs läroavtalsutbildningen nästan lika mycket. Det är som om regeringen bara flyttar miljonerna fram och tillbaka. I ett så osäkert läge kan utbildningsarrangörerna omöjligen göra upp några planer på längre sikt. Centern kräver att regeringen anvisar nya medel för att säkra grunden för den finländska välfärden, det vill säga för en högklassig utbildning som är tillgänglig för alla. Besluten måste också vara mer konsekventa än hittills.

Vi i Centern kan inte godta att nybörjarplatserna i yrkesutbildningen skärs ned. Den jämkning av nedskärningarna som föreslagits i ramförhandlingarna är inte nog. Regeringen avser att genomföra nedskärningarna före 2016. Om man till detta lägger avvecklingen av läroavtalsutbildningen och de inbesparingar som under kommande år ska göras inom gymnasieutbildningen, ser det ut som om Finlands ställning som ett land med hög bildnings- och utbildningsnivå kommer att försvagas. Regeringen beslutade under ramförhandlingarna att frysa yrkeshögskoleindexet för 2014, trots att man samtidigt driver en omfattande yrkeshögskolereform. Reformen hotas av nedskärningarna. Yrkeshögskolorna har nu utsatts för de häftigaste nedskärningarna. Regeringens beslut, inklusive ramförhandlingarna, innebär en nedskärning med cirka 18 procent. Yrkeshögskolorna genomgår som bäst en våldsam strukturomvandling. Regeringens åtgärder ger dem inga möjligheter att utveckla verksamheten eller fatta långtgående strukturella beslut.

Efter de centerledda regeringarnas tid har studiestödet sackat efter ordentligt. Att binda studiestödet till index och göra förändringar i studiestödets struktur är några steg på rätt väg, men

räcker inte till. Det är förargande att studerande med familj inte alls har noterats. Deras ställning måste snabbt förbättras genom en höjning av vårdnadshavartillägget, så att de ges jämlika möjligheter att studera.

Regeringens rambeslut förbigår helt mögel-skolorna och stimulanspaketet. Kommunerna utsätts för en rekordstor nedskärning av statsandelarna. Samtidigt låter regeringen kommunerna på egen hand ta hand om den enorma mögelbomben. Centern har föreslagit ett flerårigt program för att åtgärda problemen med mögel och inomhusluft. Om man nu inte handlar raskt, tvingas de barn och unga som är i daghems- och skolåldern betala en dyr räkning för möglet i form av framtida hälsoproblem.

Centern menar att konsten och kulturen ska bilda ett nätverk som omfattar hela landet. Man

får inte pruta på det regionala kulturutbudet i ekonomiskt trängda tider. Teatrarna, orkestrarna och museerna har en viktig roll som kulturbärare i regionerna.

Indexfrysningen minskar anslagen för det fria bildningsarbetet med 3,7 miljoner euro 2014. Vi befinner oss i en situation där redan de tidigare nedskärningarna har medfört personaluppsägningar. Folkhögskolorna och medborgarinstituten förlamas på grund av de oförutsebara nedskärningarna. Det är de arbetslösa och andra med små inkomster som blir lidande.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 april 2013

Inkeri Kerola /cent
Tuomo Puumala /cent
Simo Rundgren /cent